MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN" AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a news paper.

LEIDŽIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Redaktorius: Jurgis Kalakauskas. Redakcijos adresas: 21 Mazarin St., Herne Bay, N.S.W. Tel.: LF 7837, WB 1758.

PRENUMERATA

Ištisiems metams—£ 3.0.0.

Pusei metų—£ 1.10.0

Trims mėnesiams £ 1.0.0.

Atskiras nr. — 1/6. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose - £ 4.0.0 metams.

SKELBIMAI

1 colis per vieną skiltį—10/-

Skelbimų kaina vienai teksto eilutei arba jos vietai—1/6.

Nuolatiniams skelbimams teikiama nuolaida.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA: Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.

Nr. 20 (422). Aštuntieji metai.

SYDNĖJUS, 1957 m. gegužio 20 d.

OKUP. LIETUVOJ

"ANTIVISUOMENINIS ELEMENTAS"

Prieš kurį laiką skelbėme, kad Estijoje yra išleistas įstatymas 'kovai prieš antivisuomeninius elementus" kuris įgalina žmones ištremti į ten, kur valdžiai patinka ,remiant tokį savo veiksmą įstatymu.

Dabar, kaip Vilniaus radijas praneša, toks įstatymas ruošiamasi išleisti ir Lietuvoje. Jo projekte, kuris skelbiamas kom. laikraščiuose, sakoma, kad "tarybinėje šeimoje dar yra žmonių, kurie gyvena antivisuomeninį partizaninį gyvenimą; kai kurie iš jų dėl žmonių akių stoja į darbą, bet faktiškai gyvena ne iš darbo pajamų, o turtėja žmonių sąskaita".

"Šitoks antivisuomeninis partizaninis elementas, liaudies teismo nuosprendžiu, gali būti nutremiamas nuo 2 iki 5 metų laikui, privalomai jį pritraukiant prie darbo nutrėmimo vietoje".

Sovietiniai sauvalei dabar kelias bus dar labiau atviras. Įstatymas, matyt, ir turi tikslą padėti bolševikinėms įstaigoms susekti ir tiek antivisuomeniniai bet, svarbiausia, antisovietiniai nusistačiusius elementus.

"Chruščevo tezės"

Visoje okupuotoje Lietuvoje plačia banga "svarstomos", "nagrinėjamos" Sovietų Sąjungos kompartijos centro komiteto ir ministerių tarybos paskelbtos "tezės" apie pramonės ir statybos pertvarkymus. Nors asmens kultas oficialiai Sovietuose ir panaikintas, bet tos naujos reformos pačių sovietinių laikraščių vadinamos "Chruščevo tezėmis".

ŠUMAUSKAS GALĖS IR MASKVOJE MINISTERIAUTI

"Chruščevo tezėse" sakoma: "Ryšium su pramonės ir statybos valdymo pertvarkymu ir pramonės bei statybos ministerijų panaikinimu, kyla reikalas pakeisti TSRS ministerių tarybos sudėtį. Atsižvelgiant į tai, kad žymiai pakeliamas sąjunginių respublikų ministerių tarybų vaidmuo vadovaujant šalies liaudies ūkio vystymui, tikslinga įtraukti į TSRS ministerių tarybos sudėtį sąjunginių ministerių tarybų pirmininkus". Tad ir pavergtosios Lietuvos "ministeris pirmininkas" M. Šumauskas turės progos atsisėsti į ministeriams skirtas kėdes Kremliuje. Bet ką jis — net jei ir norėtų — galėtų padaryti prieš bendrą Maskvos valią? Kaip beteisis yra atskirtas Sovietų Sąjungos pilietis, taip beteisė yra ir atskira sąjunginė respublika, visvien ar jos ministeris pirmininkas bus ar nebus šaukiamas į posėdžius Maskvoje.

— Apgavo piliečius su valst. paskolomis. Lietuvos gyventojai, kaip ir kitų Sovietų valdomų kraštų žmonės, ilgus metus buvo verčiami pirkt valstybinės paskolos lakštus. Dabar Chruščevas pareiškė, kad nuo 1958 metų būsią galima tų paskolų atsisakyti, nes visų ikšiolinių paskolų grąžinimas ir mokesčių mokėjimas sustabdomas 20-25 metams. Kitaip tariant, Lietuvos žmonės už pirktas valstybines paskolas jau nieko nebegaus, nes kas bus už 20-25 metų, niekas nežino, tuomet ir pačios Sovietų Sąjungos dabartiniame pavidale tikriausia jau nebus.

— Jaunimą nori pririšti prie kolchozų. Sniečkus žemės ūkio pirmūnų ir specialistų pasitarime Vilniuje pranešė, kad nuo ateinančių mokslo metų kolchozininkų vaikams, kurie baigę vidurinę mokyklą, grįžo į kolchozą ir ten porą metų sąžiningai išdirbo, būsią sudaromos palankesnės sąlygos stoti į augštąsias mokyklas. Išlaikę įstojamuosius egzaminus, jie būsią į šias mokyklas priimti be konkurso .

— Operos solistas J. Kučingis, grįžęs iš trėmimo, kurį laiką negalėjo pasirodyti scenoje. "Tiesa" neseniai pranešė, kad Kučingis dalyvavęs Mozarto operos "Pagrobimas iš Seralio" pastatyme Vilniuje. Matyt, vėl leidžama jam viešai pasirodyti.

— Kompartijos organe "Tiesoje" rašoma, kad Pakruojo rajone buvusi paskaita apie alkoholizmą. Paskaita visiems patikusi, kilo ir diskusijos. Bet kai kitą dieną žmonės pamatė patį lektorių neblaivą, visos kalbos pasidarė kitokios.

PASISAKO UŽ IMIGRACIJĄ

A.L.P. (antikom.) konferencijoje, įvykusioje prieš kurį laiką Coburge (Melbourne), kurioje dalyvovo apie 100 delegatų iš Victorijos, priimta rezoliucija, liečianti imigraciją ir mus, kurią tos partijos vadovybė prisiuntė, prašydama paskelbti, "M.P." redakcijai.

Rezoliucijoje sakoma, kad konferencija pripažįsta, jog imigracija Australijai yra būtina krašto saugumui užtikrinti ir tautos ūkiui vystyti, nes milžiniška šio krašto erdvė ir mažas gyventojų skaičius, sudaras problemą, kuri ir tegali būti išspręsta planingos ir drąsios imigracijos programą vykdant. Konferencija pabrėžtinai atmeta reikalavimą sustabdyti imigraciją dėl rasinių ir politinių išrokavimų, ir pasmerkia nepagrįstus priekaištus, padarytus naujiesiems ateiviams A.L.P. konferencijoje Brisbanėje.

— Victorijos darbiečių (antikom.) konferencija pasisakė už suintensyvinimą pastangų nugalėti sutinkamus sunkumus, sprendžiant butų ir mokyklų problemas, kurios nepagrįstai naudojamos puolimams prieš imigrantus ir imigracijos programą.

PROTESTAS DEL PALECKIO

Lietuvos Diplomatijos Šefo min. S. Lozoraičio protestas Tarpparlamentarinės Unijos pirmininkui dėl J. Paleckio dalyvavimo Unijos posėdžiuose Nicoje.

"Tarpparlamentarinės Unijos posėdžiuose Nicoje Sovietų delegacija yra vadovaujama Justo Paleckio, vadinamojo Lietuvos augščiausiojo sovieto pirmininko ir Sovietų Sąjungos augščiausio sovieto vicepirmininko. Spėdamas, kad J. Paleckis yra prileistas prie Tarpparlamentarinės Unijos darbų todėl, kad ši organizacija neturi apie jį pakankamai informacijų, turiu garbės pranešti Tamstai štai ką:

Sovietų Sąjungai užpuolus ir okupavus 1940 m. birželio mėnesy Lietuvą, J. Paleckis tuoj stojo vykdyti Maskvos vyriausybės įsakymus ir pasidarė jos įrankiu krašto pavergimo akcijoje. Kaip žinoma, ši akcija buvo nužymėta masiniais suėmimais, žudymais ir deportavimais. J. Paleckiui pirmininkaujant, vadinamoji Lietuvos vyriausybė tų pat metų liepos mėnesy, vykdydama Maskvos instrukcijas, suorganizavo rinkimines manipuliacijas, kurių pasėkoje sovietinių agentų susirinkimas, priešingai lietuvių tautos valiai, paskelbė Lietuvos nepriklausomybės panakinimą. Vėliau Sovietų okupacinė valdžia, atlygindama jo patarnavimus, padarė jį vadinamojo Lietuvos augščiausio sovieto prezidiumo pirmininku. Šias pareigas eidamas, J. Paleckis yra nusikaltęs sunkiais lietuvių tautos persekiojimais.

Galop yra pažymėtina, jog Lietuvos augščiausias sovietas nėra parlamentas, kaip lygiai nėra parlamentas analoginis Sovietų Sąjungos sovietas. Tai yra viena priemonių, kurias Maskva sukūrė lietuvių tautai pavergti ir jos valios išreiškimui falsifikuoti. Tokiu būdu J. Paleckis atstovauja ne lietuvių tautai, bet vien tik tai valstybei, kuri neteisėtai okupavo Lietuvą.

Pranešdamas tai Tamstai, Pone Pirmininke, aš reiškiu gilų pasigailėjimą, kad tas asmuo, susitepęs tokiais sunkiais teisės ir politinės moralės principų pažeidimais, tų principų, kuriais remiasi Tarpparlamentarinė Unija, — yra į ją įleistas. Aš tikiuosi, kad ateity J. Paleckiui bus sukliudyta dalyvauti šios demokratinės organizacijos darbuose.

Aš esu tikras, jog šis mano kreipimasis reiškia ne tik lietuvių tautos jausmus, bet taip pat tų milionų žmonių, kurie, Sovietų engiami, mato skausmingai nustebę, kod jų kraštų engėjai kėsinasi būti jų atstovais tarptautinėse organizacijose."

Vokietijos atsiginklavimas

Vokiečių spaudos žiniomis, Vakarų Vokietijos kariuomenė ligi šių metų pabaigos pasieksianti 130.000 vyrų skaičių.

Vokiečių karo aviacija 1960 m. sausio 1 d. turėsianti 1236 fronto ir apie 2000 pagelbinių lėktuvų ir apie 100.000 aviacijos ir civilinio personalo. Kariniai lėktuvai perkami Amerikoje arba Kanadoje, arba gaminami vokiečių firmų pagal amerikiečių ir kanadiečių licenzijas.

Naujasis vokiečių laivynas sieks 20.000 vyrų ir 170 karo laivų. Laivyno branduolį sudarys nauji naikintojai ir torpediniai laivai. Bet ir šiųjų statybos programa nusitęs iki 1960 metų. Naujieji vokiečių povandeniniai laivai bus apie 300 tonų dydžio su 14 vyrų įgula. Jie galės iki 10 dienų išbūti po vandeniu.

● NATO — Šiaurės Atlanto gynybos organizacijos — ministerių taryba, posėdžiavusi Bonnoje, pasisakė už tolimesnį Vakarų gynybos priemonių stiprinimą ir modernizavimą.

KVIETIMAS VISIEMS

MIELI TAUTIEČIAI!

Pagrindas lietuvybei mūsų bendruomenėje išlaikyti yra tautinės — lietuviškos kultūros ugdymas ir perteikimas priaugančiai kartai.

ALB Krašto Valdyba šiam kilniam tikslui siekti, yra nusistačiusi remti mūsų kultūrines organizacijas, savaitgalio mokyklas ir kitokį mūsų bendruomenės narių kultūrinį veikimą.

Šiam darbui atlikti prie ALB Krašto Valdybos sudaryta Švietimo ir Kultūros Taryba.

Kaip išgyventų metų praktika parodė, sekmingam kultūros bei švietimo darbui reikalingos lėšos. Jų stoka visuomet buvo didžiausiu bet kokios kultūrinės veiklos stabdžiu. Todėl Krašto Valdyba nutarė įsteigti švietimo ir kultūros reikalams ekonominį fondą, kurio lėšos būtų naudojamos tik lietuvių švietimo ir kultūros reikalams Australijoje,

Švietimo ir Kultūros Ekonominio Fondo lėšas sudarys:

1) Švietimo ir Kultūros reikalams rinkliavos ;
2) Švietimo ir Kultūros riikalams aukos, ir
3) Pajamos iš Švietimo ir Kultūros Tarybos parengimų.

ALB Krašto Valdyba prašo visas apylinkes, lietuviškas organizacijas bei sambūrius, o taip pat paskirus Bendruomenės narius tuojau pradėti plačiu mastu švietimo ir kultūros reikalams lėšų telkimo vajų.

Švietimo ir kultūros reikalams rinkliava Krašto Valdybos nustatyta 6 (šeši) penai nuo kiekvieno parduodamo bilieto į bet kokį apmokamą parengimą. Ši suma (6 d.) imama virš nustatytos įėjimo kainos, pav. jei bilieto kaina nustatyta 10/-, prie jos pridedama 6 d. ir bilietas parduodamas už 10/6. Toks bilieto bendros kainos pakėlimas lankytojų neapsunkins ir nemažins rengėjų numatytų pajamų, o jei bus vykdomas visoje Australijoje, sudarys stambias pajamas Švietimo ir Kultūros Ekonominiam Fondui. Švietimo ir kultūros reikalams rinkliava yra nuolatinė ir Krašto Valdyba prašo ją taikyti visiems ateityje rengiamiems apmokamiems parengimams.

Švietimo ir kultūros reikalams aukos rinktinos per visus susirinkimus, paskaitas ar kitokius neapmokamus pobūvius.

Rengėjai iš surinktų sumų atsiskaito betarpiai su Krašto Valdybos iždininku. Surinkti pinigai siunčiami: **ALB KRAŠTO VALDYBA, G.P.O. BOX 4558, SYDNEY, N.S.W.**

ALB Krašto Valdyba tiki, kad Bendruomenė šiam sumanymui pritars ir jį nuoširdžiai parems.

ALB KRAŠTO VALDYBA.

Sydnėjus, 1957 m. gegužio mėn. 11 d.

3 NAUJI KAPAI

TRAGIŠKAI MIRĖ JURGIS NAUJALIS

Tikrai skaudi nelaimė ištiko Adelaidės lietuvių bendruomenę: gegužio 5 d. eismo nelaimėje žuvo veiklus jos narys Jurgis Naujalis. Velionį mirtis pasitiko pačiame jo gyvenimo pavasary — vos 25 metų amžiaus tesulaukusį. Velionis paliko sunkiai sužeistą jauną, 22 metų amžiaus žmoną, liūdinčią seserį, svainį, kitus artimuosius.

Jurgio Naujalio su Jūrate Paliulyte jungtuvės įvyko š.m. gegužio 4 d. Kitą dieną, gegužio 5, jaunoji pora išvyko povestuvinėn kelionėn. Jie vyko Melbourno kryptimi. Jurgis Naujalis pats vairavo savo automobilį. Dėl neišaiškintos priežasties mašina apvirto ir katastrofos metu žuvo velionis Jurgis. Nelaimė įvyko prie Lillimur. Atskubėjo greitosios pagalbos mašina ir gydytojas iš Kanivos. Sunkiai sužeista Jūratė Naujalienė buvo nugabenta į Kanivos ligoninę.

Gegužio 11 d. Adelaidėje, pergabenus velionies Jurgio palaikus, čia įvyko laidotuvės. Šv. Patriko bažnyčioje velionį pasitiko kun. dr. P. Jatulis ir gausus būrys Adelaidės lietuvių. Po gedulingų pamaldų velionies artimieji ir visi buvusieji bažnyčioje jį palydėjo į amžinojo poilsio vietą, kur po religinių apeigų, ALB Adelaidės Apylinkės vardu su velioniu atsisveikino valdybos pirm. adv. St. Čibiras, velionies kolegų studentų vardu — stud. T. Žurauskas ir skautų vardu — "Vilniaus" tunto tuntininkas sktn. V. Neverauskas. Savo mirusį brolį Jurgį skautai pagerbė didžiuoju saliutu, gi jiems tai atliekant, veik visų akyse blizgėjo ašaros. Paskutiniame atsisveikinimo žodyje kun. P. Jatulis priminė toli esančių tėviškėlę, kurios dar vieną žiedą priglaudė svetima žemelė.

Velionis aktyviai reiškėsi skautuose ir lietuvių studentų organizacijoje. Jis jau buvo bebaigiąs Adelaidės universitetą.

Tegul tau būna, mielas Jurgi, lengva ilsėtis šioje tolimoje, svečios šalies žemėje.

J. Kalvaitis.

— ★ —

MIRĖ PRANAS RADZEVIČIUS

Gegužio 11 d. Rukwoodo kapinėse, Sydnėjuje, palaidotas Pranas Radzevičius, 45 m. amžiaus, pokario metais atvykęs į Australiją ir ilgesnį laiką gyvenęs Sydnėjuje, Aleksandrijoje, kur turėjo įsigijęs nuosavus namus. Velionis paliko našlę žmoną ir podukrą.

Pr. Radzevičius darbovietėje krisdamas skaudžiai susitrenkė ir mirė neatgavęs sąmonės.

Už velionies Prano vėlę mišias šv. Felikso bažnyčioje, Bankstowne atlaikė kun. P. Butkus. Į paskutinę poilsio vietą Praną palydėjo jo artimieji, seni draugai ir gausus būrys tautiečių. Kapuose jautrų atsisveikinimo žodį tarė kun. P. Butkus.

Į Australiją velionis atvyko iš Vokietijos, Sedorfo stovvyklos, kur gyveno ilgesnį laiką ir buvo toj stovykloj kvartalo vedėjas. Tai buvo rimtas ir pareigingas bendruomenės narys.

Ilsėkis ramybėje! P.

PRIE SUESO KANALO

Iš Londono pranešama, kad 15-kos valstybių, taip vadinama Sueso kanalo naudotojų sąjunga, savo posėdyje nutarė, kad kiekvienas šios sąjungos narys — valstybė savarankiškai apsisprendžia, ar ji naudosis Sueso kanalu ar ne.

Egipto vyriausybė yra pareiškusi savo valią ir paskelbusi Suesu naudojimosi sąlygas, dėl kurių vyko ilgai trukę pasitarimai, buvo reiškiami protestai ir grąsinimai, bet Egiptas nedarė nuolaidų ir dabar jūrinėms valstybėms teliko priimti Nassero sąlygas, arba plaukti kitais, žymiai ilgesniais jūrų keliais.

Anglijos vyriausybė patarė savo laivų savininkams naudotis Sueso kanalu, bet mokesčius Egiptui mokėti protestuojant. Ryšium su tuo, Anglijoje atšauktas benzino vartojimo suvaržymas.

BRITAI IŠSPROGDINO H. BOMBĄ

Iš Londono pranešama, kad gegužio 15 d. britai išsprogdino pirmąją vandenilio (H.) bombą. Bandymas atliktas Ramiajam vandenyne, Christmas saloje. Bomba išmesta iš lėktuvo. Bandymas pasisekė. Nurodoma, kad bomba sprogo ore.

● Ispanijos keleiviniam lėktuvui pasitraukusi iš sovietinės ekskursijos, šiomis dienomis atvyko iš Europos į JAV-bes. Aerodrome ją pasitiko Vliko Vykd. Tarybos pirmininkė A. Devenienė ir žymesniųjų Amerikos lietuvių organizacijų atstovai. New Yorko laikraščių bendradarbiai su ja turėjo pasikalbėjimą. Pranešimai apie jos atvykimą tilpo New Yorko amerikiniuose laikraščiuose ir lietuviškoje spaudoje. B. Bilevičiūtė iš New Yorko išvyko į Vašingtoną, kur numato pastoviau įsikurti.

● Įsitikinusi, kad kolchozinė žemės ūkio sistema yra niekam tikusi, Jugoslavija panaikino kolchozus.

★ Vliko pilnaties sesija prasidės gegužio 24 d. New Yorke. Tuo tarpu tebevyksta Vlike dalyvaujančių ir nedalyvaujančių grupių pasitarimai.

★ D. Britanijos Lietuvių Sąjungos dešimtmečio minėjimas įvyks per sekmines Anglijos lietuvių sodyboje. Padaryta žygių, kad iškilmės būtų perduotos per britų televiziją.

MIRĖ ANTANAS KERŠAITIS

Gegužio 4 d. Sydnėjuje mirė sydnėjiškis lietuvis Antanas Keršaitis, apie 45 m. amžiaus, gyvenęs Lidcombėje.

Velionis ilgesnį laiką sirgo vidurių vėžiu. Paliko našlę ir senus jos tėvus, kuriais jis rūpinosi.

Velionį, po gedulingų mišių Lidcombės katalikų bažnyčioje, kuriás atlaikė kun. P. Butkus, gausus tautiečių būrys palydėjo į amžino poilsio vietą — Rukwoodo kapines. Čia jautrų pamokslą pasakė kun. Butkus.

Velionis buvo kuklus, tylus bendruomenės narys, tvarkingas ir darbštus žmogus, sunkiu savo triūsu įsigijęs namą.

Ilsėkis ramybėje!

j.š.

LITUANIZACIJA

NAUJAS ŽODIS PASAULIO LITERATŪROJE. GEORGE MIKES "THE HUNGARIAN REVOLUTION" PASKAIČIUS.

Pasaulyje gimė naujas žodis — lituanizacija. Jo autorius — George Mikes. Jis neseniai išleido knygą, vardu "The Hungarian Revolution".

George Mikes gimimo vengras, bet britų pilietis. Kilus Vengrijos revoliucijai BBC televizijos buvo paprašytas vykti į Vengriją ir pranešinėti apie įvykius. Grįžęs išleido minėtąją knygą.

Pradžioje autorius apibūdina Vengrijos istoriją tarp dviejų karų, palaipsniui prieidamas prie naujųjų įvykių. Čia jis pakaltino ir Ruzveltą, kurio neapdairi ir egoistinė politika atidavė Rytų Europą į Sovietų nagus.

Karo pabaigoje buvo pakankamai prisiklausyta rusų propagandos ir tikėta, kad rusai ateina kaip draugai, bet ne kaip užkariautojai. Tačiau dabar rusų barbariškas elgimasis Budapešte ir visame krašte, baisios žudynės, plėšimai ir nepabaigiamas moterų prievartavimas giliai sukrėtė gyventojus. Žmonės, jei ir neatleistų, neužmirštų įvykių, tai gal bent suprastų, kad rusai, mongolai ir kirkizai nėra augštos kultūros, kad karys, kovojąs fronte, gali išeiti iš ribų, bet tą supratimą sugriovė rusiškojo komunizmo beprasmė propaganda, kuri visa jėga buvo šūkavusi, kad sovietų kariai yra tikri džentelmenai, kad visos istorijos apie netinkamą karių elgesį yra skleidžiamos hitlerinių fašistų, bestijų ir t.t. Žinoma, sunku patikėti propagandos mašinai, kai žmonių akys, o ypač moterų kūnai, ką kita liudijo, ir toji beprasmė propaganda iš karto parodė, ko vertas yra sovietų žodis.

Toliau autorius smulkiai dėsto sovietų machinacijas, kurias vykdant buvo likviduotos visos politinės partijos, o valdžia atiduota į vengrų komunistų rankos, taip pat iškelia vengrų vadų tarpusavio santykius.

Pasirodo, komunistinis režimas padaręs gan gerą pradžią Jis pasiekė tam tikrų rezultatų: dingo nedarbas, atostogos pasidarė apmokomos, darbininkas galėjo atostogauti aristokratų pilyse, o svarbiausia, valstiečiams buvo išdalyta žemė. Tačiau visa nelaimė — tai komunizmo sistema, kuri niekais pavertė tariamąją, bent teorinę gerovę. Pagal tąją sistemą: 1) Vengrija buvo verčiama pamėgdžioti S. Sąjungą; 2) Sovietai apiplėšinėjo Vengriją, panaudodami ją savo gerovei kelti; 3) Gamyba išvirto į savo rūšies dievybę; 4) Baimė atnešė keisčiausias pasėkas.

Autorius dabar didele jėga dėsto tenai bendruosius įvykius: smurtą, brutalumą, sadizmą, planavimą, kuris privedė prie ūkinės katastrofos. O kada atrodė, kad visa tauta jau paskendusi teroro košmare, Rusijoje pribrendo nauji įvykiai, ir Chruščevas viešai pasmerkė stalinizmą. Tai buvo pirmoji vilties žiežirba, ir įvykiai, nors ir lėtai, dabar pradėjo plaukti jau vilties kryptimi. Pro teroro uždangą pirmieji prasiveržė plunksnos žmonės, o bolševikų vadai buvo apimti netikrumo, tai pradžioje nereagavo, leisdami pasireikšti ir drąsesnei minčiai. Tuojau subruzdo studentai ir kiti intelektualai, patraukdami su savim mases. Komunistų viršūnės aiškinosi su savo Kremliaus viešpačiais, intriguodami vienas prieš kitą. Tą netikrumo valandą įvyko pirmoji demonstracija, pasigirdo vis drąsesni žodžiai, prasiveržė šūviais praskambėjusi lava. Vengrų tauta pasiryžo krauju išsikovoti laisvę. Sunku nesijaudinti, skaitant apie tą nelygią kovą, jaučiant tą tamsią brutalią jėgą, kuri dusino vengrų laisvės troškimą.

Trečioje knygos dalyje, kalbėdamas apie būsimuosius ateities įvykius, autorius sako, kad Sovietai Vengrijoje dabar turi du galimus kelius. Jie vis dar gali pasitraukti iš Vengrijos, arba jie gali Vengriją paversti Lietuva. Pastarąjį sakinį cituoju angliškai: "The Lithuanisation of Hungary means the deportation of about a million people (refugees might well be counted in this case, as deporters), their replacement by Soviet settlers, and the turning of Hungary into a military colony (lietuviškai: Vengrijos sulietuvinimas reiškia išgabenimą apie miliono žmonių — pabėgėliai šiuo atveju gali būti laikomi tremtiniais, — pakeitimą jų sovietiniais naujakuriais ir krašto pavertimą karine kolonija).

Tačiau autorius primena, kad Vengrijos pavertimas antrąja Lietuva sovietams reikštų palaidojimą visų vilčių sustiprinti savo įtaką viduriniuosiuose Rytuose ir iš viso Azijoje. Su karčia ironija jis rašo, kad jei rusai paverstų Vengriją karine kolonija, tada Vakarai pareikštų savo gilią užuojautą, nulašintų šiek tiek ašarų ir pasiųstų šiltų kelnių, o tai gerai, nes žmonės jų reikalingi. Žinoma, ir Jungtinės tautos parašytų daug ir gerų rezoliucijų, bet Vengrija būtų palikta po rusų batu.

Tačiau, jei Rusija nutartų paversti Vengriją antrąja Lietuva, pasaulis turėtų daugiau padaryti, negu nulašinti ašarų ir aprūpinti Vengriją kelnėmis. Jungtinės tautos turėtų paskelbti Rusiją agresore, nutraukti su ja visus kultūrinius santykius ir tai tęsti tol, kol rusai nepakeis savo nusistatymo Vengrijos atžvilgiu.

Mes nežinome ateities, bet mažoji Lietuva veltui šaukiasi teisybės. Ar Vengrijos įvykiai pabudins pasaulio sąžinę, — parodys ateinantieji metai.

Europos Lietuvis.

JAU BAIGIASI SPAUDOS VAJUS

(sks) Birželio 1 d. baigiasi Australijos Rajono skautiškos spaudos vajus. Platinama Sk. Aidas (10 tašk.), Mūsų Vytis (10 t.) ir naujai Brolijos išleistoji knyga "Sk. Berniukams" (15 t.) Greit paaiškės, kuris vienetas bus daugiausią išplatinęs. Paskubėkime, o vajui pasibagius praneškite nelaukdami Brolijos ir Seserijos vadeivoms.

REMIAMAS DŽIAMBORĖS FONDAS

(sks) Šių metų rugpjūčio mėn. Anglijoje įvyksta 50-mečiui paminėti nuo skautų sąjūdžio pradžios Tarptautinė Džiamborė. Joje dalyvaus lietuvių skautų reprezentacinis vienetas, susidedąs iš Vokietijos ir Anglijos rajonų po vieną skiltį. Pirmą kartą dalyvaus šioje džiamborėje ir skaučių vienetai. Mūsų Seseriją atstovaus viena skiltis iš Anglijoje gyvenančių skaučių. Jų geresniam atstovavimui yra sudarytas Brolijos Džiamborės Fondas. Iš Australijos tam fondui aukojo v.s. A. Krausas 3 sv., ps. A. Bakaitis 2 sv. ir s.v. J. Vizbaras 2 sv. Broliai ir sesės, norintieji paremti mūsų reprezentacinį vienetą, siunčia pinigus fondo iždininkui: Alfonsas Pocius, 43 Paddington Ave., London, Ont., Canada arba LSS Australijos Rajono vadui: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

Australijos Rajonas jau išsiuntė spaudinių apie Lietuvą anglų kalba reprezentacinio vieneto vadovui. Netrukus išsiųs Rūpintojėlį ir kitų dalykų parodėlei.

IŠKYLA Į KALNUS

"Džiugo" tunto skautės padarė iškylą į Ferntree Gully kalnus. Jos užkopė 743 laiptais ir pasiekė viršūnę. Po dienos, plaeistos gryname augštumų ore, jos grįžo su pakilia nuotaika į Melbourną.

"DŽIUGO" TRIGUBA ŠVENTĖ

Gegužio mėn. 12 d. "Džiugo" tuntas Melbourne atšventė šv. Jurgio, įžodžio ir 50 metų skautystės jubilėjaus šventę. Pirma pasimeldę bažnyčioje, susirinko parapijos salėn iškilmingai sueigai. Rajono vadui vyr. sktn. A. Krausui priėmus raportą ir pasisveikinus su išsirikiavusiais skautais ir skautėmis, 17 naujų narių buvo priimto skautų organizacijon ir davė paukštytės-vilkiuko įžodį. Trys jaunesnieji skautai davė skauto -skautės įžodį: Gėnė Katinaitė, Dana Vingrytė ir Kęstutis Antanaitis. Kaklaraiščius užrišo ir kiekvienam palinkėjo būti tikrais skautais Rajono vadas v. s. A. Krausas, o gerojo darbelio mazgus užrišo "Džiugo" Tunto Skaučių skyriaus vedėja, vyr. sktn. D. Čžauskienė, sesėms, Vilkiukų vadovas Alg. Kazlauskas — broliams. Po įžodžio Rajono vadas ragino pasekti šv. Jurgio, pasaulio skautų patrono pėdomis, įžodį ir skautų įstatus nevien žinoti, bet ir vykdyti pačiame gyvenime. Trumpai peržvelgtas skautystės augimas, kuri šiandien skaičiuoja 12 milionų pasekėjų. Brolijos Vadeiva psktn. A. Bakaitis ragino būti nevien iš uniformos, bet ir dvasioje gerais skautais.

Nuo gegužio mėn. 12 d. Rajono vadas, jam pačiam prašant, atleido vyr. sktn. B. Dainutį iš eitų tuntininko pareigų ir nuo tos pat dienos paskyrė naujuoju "Džiugo" Tunto tuntininku psktn. E. Pankevičių. Buvo padėkota senajam tuntininkui už įdėtą darbą vadovaujant, o naujam palinkėta sekmingai vadovouti. Vyr. sktn. B. Dainutis jautriais žodžiais atsisveikino, o psktn. E. Pankevičius kvietė naujai sudarytą štabą ir tėvus nuoširdžiai bendradarbiauti.

Nuo gegužio 12 d. senas tunto vardos — Victorijos — Tasmanijos tunto pavadinimas pakeistas naujuoju vardu, kaip ir tunto vėliavoje įrašyta — DŽIUGO TUNTAS.

NAUJAS JŪRŲ SKAUTŲ VADAS

(sks) Gegužio mėn. 5 d. Brolijos vadeivos įsakymu, jam pačiam prašant, atleistas iš pareigų vyr. valtn. A. Žilinskas. Už jo įdėtą darbą jūros skautus organizuojant Australijoje išreikšta padėka. Naujuoju LSS Australijos Rajono Brolijos Jūrų Skautų Skyriaus vedėju paskirtas s.v. vyr. valtn. inž. V. Vaitkus. Jūrų skautų vieneţai kviečiami su juo betarpiai susirišti. Jo adresas: Mr. V. Vaitkus, 5 Parker St., Spring Vale, Vic.

KITI APIE MUS

"LIETUVIŲ ŽMONIŠKUMO DOKUMENTAS"

Elisabeth PFEIL: "HUNGER, HASS UND GUTE HAENDE", Erlebnisse und Begegnungen jenseits der Memel. Elchland-Verlag Goettingen, 1956. 48 pusl. DM 2,20.

Karl Heinz Gehrmann žurnalo "OSTBRIEF" 19-me numeryje plačiau recenzuoja šią knygutę, kuri autorės parašyta atsidėkojant lietuviams už jų pagalbą atbėgusiems į Lietuvą Rytprūsių vokiečiams. Be to, ji anot Gehrmanno siekia, kad visi vokiečiai būtų dėkingi šiai sunkiai kenčiančiai mažai kaimyninei tautai. Anot recenzento, esama leidinių, iš kurių eina ypatinga dvasia. Jie byloja apie įvykius ir laikyseną, kuriuos nereiktų užmiršti. Autorė pasakoja "grynai asmeniškus savo pergyvenimus ir susitikimus su lietuviais, pasakoja gera šilima apie lietuvius, kurie likusiems Rytprūsių vokiečiams padėjo kartais stačiai stebūklingu būdu". Tai buvę 1947 m. kovo mėn. "Kai kurie rytprūsiai buvo arti bado mirties, jie rado kelią į Lietuvą ir grįžo iš jos gausiai apdovanoti... Žinia apie gelbinčius lietuvius paplito". Pačiai autorei tekę kelis kartus pavojingiausiais ir nuotykingiausiais keliais vykti į Lietuvą, tad ji savo knygutę parašė iš Patyrimo.

Kitas ricenzentas, H.G. Marzin, leidinyje "Ostdeutscher Literatur-Anzeiger" (Goettingen) tą knygą vadina "jaudinančiu žmoniškumo dokumentu, kuriuo įrodoma, kad artimo meilė triumfuoja virš bado ir neapykantos".

COSMOS Trading Co.

Sav. A. Vaitiekūnas

SIUNČIAME Į LIETUVĄ BEI RUSIJĄ JŪSŲ PAČIŲ SUPAKUOTUS SIUNTINIUS.

Siuntinius prašau prisiųsti arba pristatyti mūsų adresu. Įpakavimą atliekame patys.

Jūsų supirktų prekių siuntinio svoris padidintas iki 22 lbs. Persiuntimo išlaidos tos pačios.

APMUITUOJAME
vietoje ir pilnai
apdraudžiame.
Prie siuntinio nebūtina pridėti prekių kainų kvitus.

ADRESATAS GAUNA
siuntinį per 2½ — 3 mėnesius nieko neprimokėdamas.
Laukiame Jūsų su siuntiniais bet kuriuo laiku ir savaitgaliais: 2 SCHOFIELD ST., ESSENDON, VIC. (važiuoti iš Elizabeth St., Essendon tramvajum, iki 44 sustojimo Glass St.).

Taip pat:
300 Little Collins St., Melbourne C. 1. Tel.: Central 1270. Val.: 11 ryto — 6 vakaro, šeštad. 9 ryto — 1 p.p.

SKYRIAI SYDNĖJUJE:

1. A. MAURAGIS
18 Crinan St., Hurlstone Park, N.S.W.
Darbo dienomis nuo 1 val. iki 6 val. ir šeštadieniais nuo 10 val. iki 6 val.
Sekmadieniais ir darbo dienomis vakarais kreiptis: 82 Victor Ave., Picnic Point.

2. J. STATKUS
"RŪTA" Delicatessen, 92 Broomfield St., Cabramatta, N.S.W. Tel. UB 3498. Val.: 7 ryto — 7 vakaro, kiekvieną dieną.

KEISTA ŠALIS

PAR LAGERKVIST

1951 M. NOBELIO PREMIJOS LAUREATAS

Kai eiliniai turistai pasitenkino paprastu ir paviršutinišku stebėjimu, tai drauge su jais atvykę mokslininkai buvo stropūs ir nepaprastai užsiėmę, kiekvienas savo srityje padarydamas nuostabių atradimų. Jie tyrė reiškinius ne vien iš paviršiaus, bet siekė pačių pagrindų, pačios esmės. Ir jiems tai gerai sekėsi. Etnografai kruopščiai matavo galvos formas ir veido kampus, atstumą tarp žandikaulių; nustatydavo, ar žmonės buvo dolichocephalinio ar brachycephalinio tipo ir taip toliau. Šauniai nusiteikę čiabuviai noriai pasitarnaudavo ir plačiai šypsojosi matydami, kaip mokslo vyrai triūsė apie savo imantrius aparatus. Nelaimei, mokslininkai negalėdavo prieiti vienų išdavų. Pasirodo, kad ten esama kiekvieno galimo veido kampo, nuo labai bukaus ligi labai ištraus, ilgakaušių ir trumpakaušių, ir dargi būta tokių, kurie buvo nei trumpi nei ilgi — viskas sujaukta. Panaši būsena buvo visur, visame krašte, nes ten nebuvo jokios tvarkos. Toji netvarka ir išvedė mokslininkus į teisingąjį kelią, kaip kad dažnai atsitinka, jog kokie sunkumai ar nesutapimai veda prie didelių mokslinių atradimų. Jie rado, kad pati pirminė tokios netvarkos priežastis buvo tai, kad jie nesudarė vienos rasės ne tiek tikrąja, moderniąja to žodžio prasme, kiek bendrąja ar grynai biologine prasme, tai yra, jie sudarė, ką galima būtų pavadinti, naturaliąją rasę. Štai, tatai ir buvo nepaprastai įdomu. Čia, matomai, buvo vienintėlė vieta žemėje, kur naturali prigimtinė rasė egzistavo, tuo tarpu, kai visos kitos rasės jau ilgus amžius buvo ištobulintos, tapusios grynomis, racionaliosios kultūros paveiktos. Tatai ir būta pačios pagrindinės jų skirtingumo priežasties, dėl ko jie ir skyrėsi nuo kitų rasių, ką jau galėjo lengvai pastebėti ir neišlavinta akis. Apskritai, jie savo išvaizda nebuvo panašūs: kiekvienas jų vis skirtingai atrodė taip, kaip jiems patiko ar taip, kaip jiems buvo lemta. Aiškus išsigimimo požymis.

Ir iš viso, žinoma, jie buvo labai išsigimę, kitaip jie nebūtų sustingę savo išsivystyme, o būtų progresavę su visu kitu pasauliu. Iš paviršiaus jie atrodė geros sveikatos, tačiau atmintina, kad jų tokia išvaizda nieko bendra neturi su pačia problema kaip tokia ir dėl to ji yra klaidinanti. Tarp kitko, jų visų nepaprastas gyvumas yra neabejotinai nerviško pobūdžio, ir tėra priedanga mažavertingumo kompleksui pridengti, dėl kurio jie, savaime suprantama, kenčia.

Išsigimimas paaiškinamas taip pat faktu, kad jie keletą šimtmečių gyveno taikingai taip, kad silpnesni individai niekados nebuvo išskirti iš gyvenimo modernaus karo priemonėmis. Tokio reiškinio išdavoje pilna būta silpno sudėjimo žmonių, neigiamai veikusių visą rasę, o tuo tarpu tie patys paliegėliai visi galėjo būti labai stiprūs. Buvo leidžiama vesti kas patiko taip, kad dažnai galima buvo matyti prastai suderintas poras, kurios turėtų būti tuojau pat išskirtos. Jiems trūko pačios elementariausios rasinės higienos.

Moterys buvo nepaneigiamai gražios ir erotiškai patrauklios, tačiau, deja, tatai tebuvo išdava, kad jos negimdė pakankamai vaikų. Vaikų, tiesa, buvo pagimdoma tiek, kiek buvo reikalinga. Matėsi daug jaunuolių, tačiau statistika rodė, kad jų nebuvo pakankamas skaičius. Štai dėl to, kad nebūta žmonių pertekliaus, pati tauta neturėjo galios ekspansijai ir vis smuko tolyn ir gilyn į pražūtį.

Tai nepajėgūs, negabūs ir, apskritai, labai prasti žmonės. Psichologų darytieji inteligencijos tyrimai, atlikti galimai tiksliai ir plačiu mastu visuose gyventojų sluoksniuose, davė rezultatus, kurių ir galima buvo tikėtis. Tie tyrimai nesutiko jokių stigmenų, ir gautos išvados buvo labai aiškios, nors ir apviliančios. Tyrimai neabejotinai rodė visuotinai ryškų subnormalumą — jie visi buvo beveik puspročiai. Kai šios išvados buvo praneštos čiabuviams, tai jos sukėlė jiems daug sąmojo ir didelio juoko, kas savo keliu pakartotinai tvirtinā atliktųjų tyrimų tikslumą.

Visa tauta, apskritai, rodė neabejotino vaikiškumo žymių. Tasai bruožas, matomai, buvo skiepijamas iš mažų dienų nevykusio auklėjimo. Vaikams buvo leidžiama bėgioti ir žaisti kaip jiems patiko, be jokios tvarkos bei disciplinos ir be jokios rimties, — dėl to jie ir buvo atsilikę. Jais nesirūpino jokios kompetentingos įstaigos. Jie nebuvo mokomi karinės mankštos. Labai stebėtina, kad patys vaikai pasidarydavo mažus medinius šautuvus, lankus ir svaidynes ir su tais dalykais žaisdavo — polinkis, kuris, deja, ilgainiui buvo nuslopintas.

Jeigu gyventojai ir buvo nepaprastai žemo lygmens, tiek fizinio tiek dvasinio, tai jiems negalima nepripažinti, kad jie neturėtų savo kultūros, ką yra patvirtinę mokslininkai savo studijomis. Patsai faktas, kad jie sustingo vienoje savo kultūrinio išsivystymo pakopoje, kitų jau senai prašoktoje, yra kitas dalykas, tarp kitko, vertingas reiškinys tirti. Negalvojąs žmogus gali būti linkęs žiūrėti į šio krašto prastus žmones su gilia šypsena ,tačiau mokslas į juos žvelgė kitomis akimis ir pripažino, kad jie buvo net tam tikros kultūros nešėjai. Jie turėjo savas humanistines ir gerų tikslų siekiančias institucijas, savo kad ir susenusią etiką — tai vis dėlto rodo tam tikrą kultūros laipsnį, kurį kitados yra išgyvenęs pasaulis. Jie turėjo įstatymus, kurie nors buvo painūs ir neaiškūs, tačiau neabejotinai buvo pagrįsti tam tikra teisingumo koncepcija. Jie turėjo savas mokyklas, kur praugančioji karta buvo auklėjama, nors ir klaidingais metodais. Tvirtinama, kad mokyklose jiems buvo teikiamos žinios, viso pasaulio atmestos prieš keletą šimtmečių kaip klaidinančios.

Ten būta ir vadinamos augštesnės dvasinės kultūros. Pasenusios mokslo sritys su savo nepaprastai keistais metodais, kurių jau senai atsisakyta kaip netinkamų, dar reiškėsi gyvenime, neturėdamos nei paskatinimo nei paramos iš tikrųjų kultūros centrų. Galima buvo sutikti atskirus tokio mokslo atstovus, dažniausia susenusius vyrus su švelnia ir vos pastebima šypsena, sulinkusius ir pražilusius, begaliniai draugiškus ir malonius, su kuriais, tačiau, visiškai negalima buvo diskutuoti jokios problemos, nes jie buvo visiškai apsėsti idėjų dėl savo brangaus "mokslo" taip, kad jų draugystėje pasijusdavai beesąs tarp viduramžių astrologų ir alchemikų, skendinčių savo tamsiose paslaptyse. Slegiančiai veikė jų gausūs, keistai neaiškūs teigimai, rodą, kad jie tuo pačiu metu nuolatinai abejoja dėl savo stebėjimų teisingumo. Tačiau būtų neteisinga nepripažinti, kad ir tokiame moksle esama tam tikro kultūros lygmens

Būta ten ir tam tikros rūšies primityvios literatūros, tiesa, chaotiškos ir sujauktos. Kaip ir galima buvo laukti, jų rašytojams buvo leidžiama rašyti apie viską, ką jie sugalvodavo ar sumanydavo. Jie patys pasirinkdavo siužetus, kitais žodžiais, jie jų negaudavo iš rikiojančio bei rašytojų darbą organizuojančio centro nei, pagaliau, nerašė jie knygų būriais po penkis ar dešimt, bet kiekvienas rašė knygas vien iš savo vienos galvos. Ir išdavos buvo regimos. Jų veikalai niekados nebuvo pasiekę išorės pasaulio, nes jie buvo neįdomūs savuoju barbariškuoriginalumu. Būta ir spaudos, tačiau ji neturėjo jokio vaidmens tautos gyvenime, nes įvairūs laikraščiai dažnai skelbdavo skirtingas pažiūras taip, kad ji netiko nuomonei sudaryti.

Tačiau ir tokia literatūra ir tokia spauda, reikia pasakyti, rodo esant tam tikros kultūros laipsnio, tegul ir žemos pakopos. Apskritai kalbant, negalima paneigti, kad jie būtų buvę be kultūros, jų pačių mastu vertinant, nors ir ne tikrosios, moderniosios to žodžio prasmės. Jųjų pažiūrų negalima laikyti niekintonomis, ypač turint galvoje jųjų beveik visišką atsiskyrimą nuo likusiojo pasaulio. Reikia tiktai plačiau pažvelgti į dalykus, ir tada darosi aišku, kad žmonijos ne visasdos būta to lygio, kurio ji yra dabar. Tokios tai buvo išvados, prieitos šiuo klausimu.

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖS NAUJIENOS

★ Iš Čikagos praneša, kad Amerikos ir Kanados lietuvių dainų šventėje, kuri įvyks birželio 30 d., dalyvaus per 30 šokėjų grupių su 400-500 šokėjų.

★ Nidos Knygų Klubo leidykla pradėjo spausdinti skaitymų knygą — chrestomatiją. Išeis dviem dalim. Knygos turinį sudaro parinkti ištisi dalykai ar ištraukos iš mūsų literatūros nuo Donelaičio iki pačių pastarųjų dienų.

★ J. Karvelis Amerikoje ruošiasi trimis tomais perspausdinti Lietuvoje išleistąjį V. Mykolaičio -Putino romaną "Sukilėlis", K. Borutos pasakų rinkinį "Dangus griūva" ir Pr. Mašioto apsakymėlius "Ir aš mažas buvau".

★ Čekoslovakijos studentams — lingvistams, besimokantiems lietuvių kalbos, Pragoje išleistas hektografuotas lietuvių kalbos vadovėlis, pavaditas: "Litevština", kurio autorius yra čekų kalbininkas dr. Adolf Erhart. Vadovėlis 154 psl., išleista 210 egz. Įvade patiekta žinios apie baltų kalbas, lietuvių tautos praeitį ir lietuvių literatūrą. Autorius ypatingai iškelia lietuvių tautosakos turtingumą.

★ Nidos Knygų Klubas, Londone, išleido Kazimiero Barėno novelių rinkinį "Karališkoji diena". Joje yra 7 novelės.

★ Marius Katiliškis Terros leidyklai atidavė savo naują romaną "Miškais ateina ruduo". Tai bus 500-600 puslapių knyga, vaizduojanti Šiaurės Augštaitijos gyvenimą. Terra šiais metais išleidžia Juozo Tininio (Iš Sydnėjaus į Ameriką išvykusio "Mūsų Pastogės" bendradarbio, novelių knygą "Sužadėtinė".

PERIODIKA

NAUJI ŽURNALŲ NUMERIAI

"Lietuvių Dienos" Nr. 8. Ką tikgavome naują kovo mėn. Lietuvių Dienų numerį.

Šio nr. turinyje yra: dokumentuotas P. Dailidės rašinys apie Pabaltijo valstybių pastangas apsaugoti savo laisvę ir teritoriją ir Sovietų sąjungos melagingi rošiniai; Vl. Adomavičiaus reportažas apie smuikininką Izidorių Vasyliūną; iliustruotas reportažas iš lietuvių tremtinių gyvenimo Sibire; kaip komunistai savo propagandai pajungia esperanto kalbą; amerikiečio įspūdžiai Vilniuje ir kt. Literatūrinėje dalyje randame J. Ignatonio humoristinę apysaką Vagystė ir pateikiamas pluoštas poezijos iš liaudies poeto-daržininko Petro Sagato kūrybos. Meninėje dalyje aptariama iš Lietuvos kilusio Max Bando tapyba.

Iš angliškosios dalies pažymėtina senatoriaus Knowlando kalba Vasario 16 proga Chicagoje, Magdelanos Eggleston romano ištrauka, Binkio poezijos vertimas ir gen. Raštikio pasikalbėjimo su Hitleriu ir Stalinu atsiminimai, paimti iš amerikiečių spaudos. Numerio viršelį puošia smuikininko I. Vasyliūno nuotrauka.

"A i d a i", mėnesinis kultūros žurnalas. Nr. 2. Šiame numeryje t.k. A. Baltinis rašo apie "mūsų tautinių siekimų pagrindus", J. Venckus SJ apie šv. Ignacą Lojalą, Antanas Maceina tęsia savo dėstymą "Velnio arija" (apie Dostojevskį), A. Mažiulis rašo apie "nepriklausomos ir dabartinės Lietuvos tautosakos darbus", Paulius Stelingis apie Gabrielą Mistral, Juozas Girnius duoda atsakymą kun. Ylai liberalizmo klausimais. Yra Kazio Bradūno poezijos ir gausiai nuostraukų.

"M ū s ų V y t i s" PLSS vadų ir vadovių ir akademikų skautų-čių laikraštis. Nr. 1 (Sausio-vasario mėn.). Vietoj Br. Kviklio, to žurnalo steigėjo, redaktorius nuo sausio 1 dienos yra Eugenijus Vilkas. Daug sskautiškos medžiagos. Numeriui pridėta anketa skaitytojams, kurioje jie prašomi pasisakyti, kas jiems žurnalę patinka, kas ne.

"V y t i s" Nr. 2 (Vasario mėn.). Turinys (lietuvių ir anglų kalbomis) pritaikytas beištautėjančiam Amerikos lietuvių jaunimui.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Gerb. p. Redaktoriau,

"M.P." Nr. 18 radau paminėtas kelias naujas lietuviškas knygas: E. Gruodžio "Aguonos ir smėlis", A. Lansbergio "Ilgoji naktis", N. Mazalaitės "Pjūties metas", pagaliau ir premijuotoji J. Savickio "Žemė dega". Tai įdomus ir gražus rinkinėlis — kiekvienam nelaukiniam lietuviui norėtųsi šitas knygas matyti ir savo knygų lentynoje.

Jau keli metai skaitančiam Jūsų redaguojamą laikraštį čia ir iškyla klausimas: nejaugi daugiau lietuviškų knygų niekas taip ir nebeišleidžia? Jeigu pasikliaučiau vien tiktai "M.P." teikiama šiuo klausimu informacija, tai tikrai susidaryčiau tokį vaizdą, nes apie naujai išeinančias lietuviškas knygas tikrai tikta labai jau retai beužtinku "M.P." skiltyse.

Bet ir sužinojęs, nors ir aplinkiniais keliais, kas kur išleidžiama, nežinau kur ir kaip tas naujas knygas įsigyti. Kiekvieną kartą rašyti tiesiog leidėjui į užjūrius nelabai jau patogu. Ir pinigų persiuntimas keblus, ir muitininkai sunkumų daro. Pagaliau ir tų pačių leidyklų adresus iš kur gi žmogus sugaudysi. Tiesa, iš kitų, katalikų tikėjimo, tautiečių girdėjau, kad jie kartais gali gauti nusipirkti lietuviškų knygų prie bažnyčios. Nebūdamas, betgi, katalikų nevaikštau į kitos konfesijos pamaldas, vadinasi, neturiu nė galimybės lietuviškų knygų įsigyti šiuo keliu.

"M.P." nemaža vietos savo skiltyse skiria vaikų ir jaunimo reikalams, sportui, politinėm žiniom, neproporcingai daug vietos užima ir prekybiniai skelbimai. Bet lietuviškai knygai vietos, pone Redaktoriau, kažkaip gailite. Žinia, lietuviškų knygų platintojai iš šito "biznio" nepraturtės ir todėl, gal būt, reikėtų skelbti spaudoje ir neapmokamai pavardes bei adresus tų, pas kuriuos galima įsigyti lietuviškų knygų.

Dešimtmečiais giriamės, kad kelią į laisvę Lietuvai kadaise praskynė plunksna. Manding, plunksna laisvę ir ateityje teišsikovosime. Tad knyga, vis dėlto, yra svarbesnis dalykas laikraščio puslapiuose gvildenti, kaip kad futbolas arba Jordano krizė.

Su pagarba, Jūsų skaitytojas
M. Varnelis.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ

GERIAUSIAS KELIAS PER N. BUTKŪNĄ

9 COWPER STR., ST. KILDA SOUTH, VIC.

Susitikti patogiausia Melbourno Liet. Par. Kioske, arba susitarus telefonu — LU 6671.

Užsakymai vykdomi greit ir sąžiningai per Londono ir Stokholmo firmas, žiūrint kaip pigiau ir patogiau klijento atžvilgiu.

Duodami praktiški patarimai kokie siuntiniai ir kaip siųsti. Reikalaukit liet. kainoraščio ir standartinių siuntinių bei vaistų sąrašų.

Siuvamos mašinos Singer ir Husqvarna, akordeonai ir kit. siunčiame iki 44 lb. svorio.

Siunčiama ir oro paštu, ypač vaistai, laikrodžiai, nylon kojinės ir kt.

Siunčiami ir jūsų pačių sudaryti siuntiniai (su pirkimo kvitais ar kainų sąrašu).

Pas Butkūną galite gauti ir įvairiausią lietuvišką spaudą.

10% PAPIGINTAS MUITAS SIUNČIANT JŪSŲ PAČIŲ SUDARYTUS SIUNTINIUS LIETUVON IR KITUR PER MŪSŲ FIRMĄ:

Betonia Trading Co.

99 HENRY STR., WINDSOR, MELBOURNE. TEL. WIN. (LX) 3880.

Darbo val. kasdien 2-9 val. vakare. Arba susitarus — visuomet. Imamas muitas: nuo medžiagų 40%, už gatavus drabužius 65%, kojines, batus, odas 65% ir t.t.

Siuntiniai išsiunčiami kas savaitę ir pasiekia adresatą per dutris mėnesius. Siuntinių svoris 19 lbs Netto.

Užsakymai ir siuntiniai priimami: paštu, telefonu arba asmeniškai pristačius: BETONIA TRADING CO., 99 Henry St., Windsor, Melbourne, arba į Firmos skyrių:

L E O N A S B A L T R Ū N A S, 295 Hoddle St., Abbotsford, tel. JA 3284. Darbo val. kasdien iki 8 val. vakaro, arba iš anksto susitarus visuomet.

Siuntinių pristatymą garantuojame ir gavėjas neturi nieko primokėti.

TŪKSTANČIAI PASINAUDOJO

MŪSŲ PATARNAVIMU

PABANDYKITE IR JŪS!

Rašykite visais siuntinėlių reikalais LIETUVIŠKAI ir gausite lietuvių kalboje pilnas informacijas, labai plačius kainoraščius, kurie pagelbės Jums susiorientuoti, kad galima pasiųsti labai skubiai visų rūšių siuntinėlius!

AKORDEONUS, LAIKRODŽIUS, GERIAUSIOS RŪŠIES MEDŽIAGAS IR

VISA KITA, KĄ PAGEIDAUSITE.

Rašykite lietuvių kalboje:

TAZAB & CO. LTD.,
22 Roland Gardens, London, S.W. 7.
England.

Lietuviai inžinieriai ir architektai

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ DARBAI

Laisvuosiuose Vakaruose, pasirodo, esama daug lietuvių inžinierių ir architektų, kurie ruošiasi išleisti savo metraštį, pavadintą "Lietuviai inžinieriai ir architektai". Metraštyje numatoma parodyti inžinierių ir architektų darbai nepriklausomoje Lietuvoje, tvarkant krašto gyvenimą, jų veiklos apžvalgą šio pokario metais įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose, taip pat sužymėti bus lietuvių inžinierių išradimai, techniniai leidiniai, leidyklos, mirusieji, Sibiran išvežtieji ir kt.

Kaip metraščio redaktorius dipl. inž. K. Krulikas spaudai skirtame bendraraštyje rašo (jo adresas: K. Krulikas, 160 Hendrix St. Apt. 5, Brooklyn 7, N. 4., USA), metraščiui jau gauta nemaža įdomios medžiagos iš inžinierių J. Ramanausko (Argentinoje), B. Daukaus (Australijoje), S. Tyškos ir Pr. Zundės (iš Austrijos, Danijos, Prancūzijos, Šveicarijos ir Vokietijos), J. Abraičio, Z. Bačelio ir M. Ivanausko (Brazilijoje), J. Vilčinsko (Didž. Britanijoje), J. Čiurlio, J. Dačinsko, A. Damušio, A. Didžiulio, S. Dirmanto, J. Gimbuto, A. Jurskio, S. Juzėno, S. Kolupailos, Z. Knystauto, G.J. Lazausko, J. Lenkevičiaus, J. Matonio, A. Novickio, V. Petraičio, J. Puškoriaus, J. Rugio, J. Šimoliūno, V. Vintarto (Amerikoje), A. Barausko ir J. Dragašiaus (Kanadoje), J. Kalėdos (Kolumbijoje), V. Drevinsko ir V. Venckaus (Venezueloje) ir kt.

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

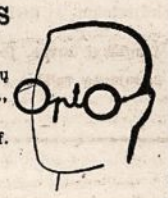

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

9th Floor, 109 Swanston St., Melb. C.I. Telef. (Priešais Melbourno Town Hall.) Centr. 1819

SIUNTINIAI LIETUVON IR ANAPUS

PIGIAUSIA SIŲSTI PER

"A N A P U S"

Tuojau reikalauk kainaraščių, adresas:

"ANAPUS" Mail Order, 17070 Ludlow St., Granada Hills, Calif. — U.S.A.

SIUNČIAME IR ORO PAŠTU PER STOCKHOLMĄ — RYGĄ. YPATINGAI PIGIAI IR GREITAI PERSIUNČIAME VAISTUS.
DR. G. VALANČIUS — VED.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis. Tel.: LW 1220
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

Siuskite Siuntinius PIGIAUSIU KELIU!

Mes esame VIENINTELĖ autorizuota agentūra Australijoje, galinti siųsti
SIUNTINIUS TIESIOG JŪSŲ GIMINĖMS Į LIETUVĄ.

TIESIOGINIS KELIAS YRA GREIČIAUSIAS KELIAS.

Jūs mokate tik vienas persiuntimo išlaidas iš Australijos už siuntinį Jūsų giminėms į USSR: tai kaštuoja tik £ 1.0.7 11 svarų siuntiniui.
Supirkite prekes kur Jums patinka, pirkite ką norite ir atneškite (ar pasiųskite paštu) mums, pridėdami pirkimo kvitus (maksimalus svoris 11 svarų).
Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tučtuojaus. Visus kaštus sumokate vietoje ir siuntinio gavėjas absoliučiai nieko nemoka.
Mes garantuojame, kad siuntinys saugiai pasieks adresatą per 2-3 mėnesius.
NĖ VIENAS SIUNTINYS NĖRA PRAŽUVĘS PER 11 METŲ.

MURRAY'S HEALTH FOOD STORES
91 Darlinghurst Rd., Kings Cross, Sydney.
TEL. FA 5195

SPORTAS

Redaguoja Antanas Laukaitis.
Adresas: 237 Sydenham Rd., Marrickville, N.S.W.

SUKRUTO MELBOURNO VARPAS

Melbourno lietuviai sportininkai šių metų sezoną pradėjo su labai skaitlingomis pajėgomis. Be vyrų ir moterų krepšinio komandų, žiemos turnyre žaidžia naujai sudarytas jaunių vienetas, kurį tvarko ir treniruoja V. Kuncaitis. Jauniams ir jų treneriui linkėtina daug sekmės ir ištvermės, ypatingai kai sportinis prieauglis yra taip reikalingas Australijos lietuvių sportiniame gyvenime.

Dėl riboto skaičiaus žaidžiančių komandų, Victorijos žiemos krepšinio pirmenybėse "Varpo" vardo nematome geriausių Melbourno komandų tarpe, tačiau lietuviai sudaro pagrindą "Busines House" komandoje, žaidžiančioje šiame turnyre.

"Varpo" vyrų komanda žaidžia kiekvieną pirmadienio vakarą "Wirths Olympic" salėje "A" klasės žiemos turnyre.

"Varpo" moterų rinktinė dalyvauja Victorijos "B" klasės žiemos pirmenybėse ir žaidžia trečiadienių vakarais "Kensington Town Hall".

VARPAS — CARTERS 53:50 (23:32)

Pirmosiose žiemos turnyro rungtynėse varpiečiams teko susitikti su fiziniai pajėgesne ir ūgiu augšnessne australų komanda. "Varpas", pasitikėdamas savo geresniu susižaidimu, dėl per lengvo žaidėjų dengimo, pralaimėjo pirmąjį puslaikį, bet antrajamė, sustiprinus dengimą, pas priešą atsirado daugiau spragų ir varpiečiai jas gražiai išnaudoję laimėjo rungtynes. Taškai: Soha 16, Šėkas 13, V. Kuncaitis 11, Dargis 10, J. Kuncaitis 2, Kaladė 1.

Algis.

SYDNĖJAUS KOVAS — LATVIŲ PIRMENYBĖSE

Šių metų birželio 8-9 dienomis Sydnėjaus latviai rengia krepšinio turnyrą, kuris įvyks Newtowno policijos klubo salėje. Šiame turnyre, be vietinių latvių komandų, dalyvaus "Kovo" rinktinė ir Melbourno geriausioji latvių "Dainos" komanda, kurioje žaidžia buvę trys Australijos olimpinės rinktinės žaidėjai. Smulkesnė žaidynių programa bus paskelbta vėliau.

KOVO STALO TENISININKAI LAIMI

Šiais metais, "Kovo" vyrų stalo teniso rinktinė žaidžia Sydnėjaus australų "A" rezervo žiemos pirmenybėse. 1956-siais metais "Kovo" vyrai, žaisdami toje pačioje klasėje, labai gerai pasirodė ir, pasiekę baigmę, nesėkmingai sukrupo prieš turnyro metu "Kovui" pralaimėjusią australų komandą ir turėjo pasitenkinti antra vieta, dėlko šiais metais negalėjo žaisti pačioje augščiausioje "A" klasėje.

Iki šiol kovičiai žaidė dvejas rungtynes ir abejas laimėjo. "Kovo" stalo teniso komandą sudaro: V. Karpavičius, V. Binkis, G. Bernotas, R. Liniauskas ir R. Gasiūnas.

★ Gegužio mėnesio pradžioje, Sydnėjaus St. Georges ligoninėje mirė "Kovo" sportininkų ir buvusių valdybos narių, Aldonos ir Antano Šimaičių naujagimis sūnus.

Liūdesio valandoje, tėvams gilią užuojautą reiškia visi kovičiai.

A.

SYDNĖJAUS ŠACHMATININKŲ ŽINIAI

Sporto klubas "Kovas" šių metų gegužio 26 d., tuojau pat po pamaldų, Camperdowno bažnyčios salėje pradeda 1957 metų Sydnėjaus lietuvių šachmatų turnyrą.

Norintieji dalyvauti prašomi užsiregistruoti pas šachmatų sekcijos vadovą, arba atvykti tiesiog į turnyrą.

A. Dargužis
Šachmatų S-jos V-vas.

Visai rimtai

42 metų amžiaus, intelig. (buv. teisininkas), vedybų tikslu nori susirašinėti su inteligentiška moterim. Amžius ir šeimos padėtis nesvarbu. Rašyti "Mūsų Pastogės" administracijai, "Glanui".

P A D Ė K A

ALB Cabramattos Apylinkės valdyba, sužinojusi apie skaudžią nelaimę prie Bankstowno Lietuvių Namų statybos, nukentėjusiam p. p. Reisgių nepilnamečio sūnaus gydymo reikalams paskyrė iš savo kasos £ 5.0.0 ir pravedė rinkliavą Cabramattos apylinkėje. Rinkliava įvykdyta š.m. balandžio mėn. 19 d. ir surinkta £ 22. Šie pinigai tą pačią dieną buvo įteikti p.p. Reisgiams.

ALB Cabramattos Apylinkės valdybai ir aukavusiems tautiečiams reiškiame širdingą padėką.

ALB Bankstowno Apyl. V-ba.

Pajieškojimai

★ Račio Jono, iš Surviliškio, jieško žmona Genė ir sūnus Julius. Rašyti: J. Šilainis, 121 Yallourn East P.O., Victoria.

MŪSŲ PASTOGĖ

SYDNĖJUS

MOTINOS DIENA

Gegužio 12 d. St. Benedikt'o bažnyčioje, ir vėliau salėje, įvyko Sydnėjaus skautų ir ateitininkų suruoštas Motinos dienos minėjimas.

Šv. Mišias atlaikė ir gražų, dienai skirtą pamokslą pasakė kun. P. Butkus. Pamaldose dalyvavo keli šimtai tautiečių, gi skautai ir ateitininkai organizuotai su savo vėliavomis. Keliasdešimt šių organizacijų jaunuolių priėmė Šv. Komuniją.

Salė prisirinko pilnutėlė mamyčių, tėvelių ir jaunimo. Dešimtmetė skautukė Jūraitytė eiliuota kalba atidaro minėjimą ir iškviečia kelias senutes, daugiavaikių šeimų motinas, į garbės prezidiumą. Joms visoms įteikiamos gėlių puokštės. Po įvadinio eilėraščio, seka D. Grosaitės paskaitėlė — žodis motinoms, kuriame jinai prašo motinas padėti sūnums ir dukroms užaugti tikrais lietuviais. D. Andriejūnaitė ir E. Lašaitis padainuoja inscenizuodami "Oi, kur buvai, dieduk mano". Į rimtį ir susimąstymą nukelia D. Grosaitės paruoštas gyvasis paveikslas "Lietuva" ir v.s. M. Osinaitės paskaitytas A. Biliūno "Antanėlio rytas". Skautų choras, vadovaujamas s.v. L. Zigaičio, padainuoja pora dainų, skautų akordeonų trio, vad. ps. A. Plūko, duoda lietuviškų dainų pynę. Pabaigai ps. R. Jaselskio deklamacija, pritariant skautų chorui. Karštais plojimais išprašoma iš jaunųjų dainininkų dar viena dainelė — bisui.

Minėjimą uždaro abiejų organizacijų dvasios vadovas kun. P. Butkus, pasidžiaugdamas gražiai suorganizuota ir puikiai pasisekusia švente bei nuoširdžiu tarpusaviu jaunimo bendradarbiavimu. Motinos diena užbaigiama Tautos himnu.

Tenka pastebėti, kad tai buvo ne tik vienas iš geriausiai pravestų minėjimų šiais metais, bet sykiu ir vienas tvarkingiausių, nes nebuvo girdėti salėje to įkyrėjusio ūžesio, nors už tai, atrodo, tenka dėkoti ir minėjimo dalyviams, kurie parodė pasektiną susidrausminimo pavyzdį.

Vyt. Šiaurys.

IŠRAIŠKOS ŠOKIO KONCERTAS

Gegužio 31 d. Sydnėjaus konservatorijos salėje įvyks Elenos Kepalaitės išraiškos šokio koncertas.

E. Kepalaitė yra suruošusi eilę išraiškos šokio koncertų Vokietijoje ir 1950-51 m. Australijoje. Pereitais metais ji antrą kartą suruošė savo šokio koncertus Melbourne ir Adelaidėje. Spauda jos koncertus įvertino labai palankiai. Sydnėjiškiams nereiktų praleisti progos pamatyti jos koncerto šiame mieste.

KORĖJŲ — SAVANORIŲ SUSIRINKIMAS

Š.m. birželio m. 1 d., šeštadienį, 6 val. vakare, V. Juzėno bute, 8 Raymond Str., Lidcombe, šaukiamas visuotinis metinis Sydnėjaus rajone gyvenančių kūrėjų -savanorių susirinkimas. Darbotvarkė bus paskelbta susirinkime. Kviečiami dalyvauti visi kūrėjai-savanoriai.

L.K.K.S. S-gos Australijos Skyr. Valdyba.

Prašome!

Gerb. "Mūsų Pastogės" skaitytojai maloniai prašomi nedelsti susimokėti prenumeratą už 1957 metus.

Prenumeratos pinigus siųsti:
"MŪSŲ PASTOGĖ",
BOX 4558, G.P.O.,
SYDNEY, N.S.W.
Administracija.

SYDNĖJAUS LIETUVIAMS

Naujoji ALB Sydnėjaus Apylinkės valdyba, Sekminių proga, š.m. birželio mėn. 8 d., šeštadienį, tikslu susipažinti su visomis Sydnėjuje ir jo apylinkėse veikiančiomis organizacijomis bei paskirais asmenimis, Estų salėje ruošia vieša vakarą — pasišokimą.

Pradžia 8 val. vakaro. Gros estų kapela, galima bus gauti ir vakarienę už visiems prieinamą kainą, taip pat ir alučio.

Tad kviečiame visus gausiai dalyvauti, tuo pačiu paremti naujosios valdybos darbą.

ALB Sydnėjaus Apyl. Valdyba.

Religinė Informacija

Gegužio 26 d. pamaldos Wentworthville, St. Columba's bažnyčioje 10,45 val.

Gegužio 26 d. Wollongong lietuviams Šv. Mišios ir gegužinės pamaldos W. Katedroj 5 val. p.p.

Gegužio 30 d., Šeštinėse, gegužinės pamaldos St. Mary's lietuviams 7 val. vak. parapijos bažn. (Šv. mišios 7,30 val.).

Gegužio 31 d. gegužinių pamaldų užbaigimas Bass-Hillio kolonijoje 7 val. vak.

Birželio mėn. 2 d. pamaldos Bankstowne St. Brendan's bažn. 10 val. 45 min. Išpažintys šeštadienio vakare (1 d.) 6 val.

K.P.B.

Tragiškai mirus kolegai

JURGIUI NAUJALIUI,

jo žmonai **Jūratei Naujalienei — Paliulytei** ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir liūdime kartu.

Adelaidės Lietuvių Studentų Sąjunga.

Stud. JURGIUI NAUJALIUI

tragiškai žuvus, gilią užuojautą reiškia ponams

N. ir B. MARMUKONIAMS,

dėl jų mylimo brolio, svainio mirties ir kartu liūdi

LAS Adelaidės Syriaus valdyba ir nariai.

Skiltininkui JURGIUI NAUJALIUI

tragiškai žuvus, jo žmonai Jūratei, seseriai ir artimiesiems užuojautą reiškia

Adelaidės "Vilniaus" Tuntas.

Netekę brolio JURGIO,

su jo artimaisiais kartu liūdi

Adelaidės Vlado Putvio Vardo Skautų Vyčių Būrelis.

A.A. JURGIUI NAUJALIUI

tragiškai mirus, reiškiame gilią užuojautą p. **Jūratei Naujalienei, p.p. Marmukoniams ir p.p. Paliuliams**

A.L.S.K. "Vytis".

JURGIUI NAUJALIUI

tragiškai žuvus, gilaus liūdesio valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą jo žmonai p. Jūratei, p.p. Marmukoniams ir p.p. Paliuliams.

Kalvaičiai.

IR VĖL SKAMBĖS DAINA MELBOURNE

Š.m. birželio mėn. 9 d. (sekmadienį), Melb. Lietuvių Dainos Sambūris rengia antrąjį, ištisinį

LIETUVIŠKOS DAINOS KONCERTĄ,

kuris įvyks Šopeno (Chopin) koncertų salėje, 313 Punt Rd., PRAHRAN. Koncerto pradžia 5 val. 30 min. po pietų.

Programoje: Mišraus, moterų ir vyrų choro dainos ir duetai smuikui ir pianinui palydint. Pranešėja p. A. Karazijienė, akompaniatorė p-lė Irena Zableckytė.

Bilietų kainos: 8 šil. ir vaikams iki 12 m. — 4 šil. Bilietai iš anksto gaunami pas p. E. Balčiūnienę, 53 Sommerville Rd., Yarraville. Telef. MW 1119 ir pas p. V. Bosikį, 36 Walpole St., Kew. Telef. WM 6032.

Nuoširdžiai kviečiami visi lietuviai.

Ta pačia proga įvyks Melb. Jaunimo Choro krikštas.

NAUJA LIETUVIŠKA PREKYBA

Savin. K.E. Badauskai

39 NEW CANTERBURY RD., PETERSHAM. TEL. LM 3115

Europietiški ir vietiniai maisto produktai — didžiausias pasirinkimas šviežio ir konservuoto maisto. Užšaldytas maistas natūraliame pavidale. Čia pat gausite skaniai paruoštus sumuštinius.

KRAUTUVEI VADOVAUJA PRITYRĘ PREKYBININKAI.
GREITAS IR MANDAGUS PATARNAVIMAS.
DAUG PREKIŲ PIRKSITE PIGIAU, NEGU KITUR.
KVIEČIAME UŽEITI — ĮSITIKINSITE.

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fredbert St., Leichhardt, Sydney, (Tel. WB 1758), for the publisher Vytautas Simniškis, as President of the Australian — Lithuanian Community — 779 Elizabeth St., Zetland, Sydney, N.S.W. (Tel. MX 2120).

CANBERRA

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

Savaitgalio mokyklos tėvų komitetas gegužio 5 d. suruošė Motinos dienos minėjimą, kuris pradėtas pamaldomis šv. Patriko bažnyčioje. Po pietų Canberros universiteto kolidžo salėje motinų pagerbimo minėjimą atidarė komiteto pirm. R. Labutis. Gerai paruoštą paskaitą skaitė N. Volkas, o programą atliko savaitgalio mokyklos mokiniai, vadovaujami E. Jarašienės ir L. Makūnienės — Velioniškytės. Eilėraščius deklamavo Vanda Kniezaitė, Regina Kučinskaitė, Dalia Perlibachaitė, Vidas Labutis ir Niolė Gružauskaitė. Baleto gabaliukus pašoko Gabija Genytė ir Augutytė. Pianinu paskambino Dalia Augutytė, o Violeta, Audrytė Meikšaitės, Regina Kučinskaitė, Alė Pilipaitytė ir Jonas Meikšta pašoko "Aguonėlę". Užbaigai buvo parodytas E. Jarašienės sumizanscenuotas ispūdingas gyvasis paveikslas.

Po minėjimo arbata ir skaniais raguoliais visus pavaišino Canberros Soc. globos moterų sekcija.

ŠVIESOS SAMBORIO

Canberros skyriaus suruoštas pobūvis gegužio 4 d. praėjo jaukioj nuotaikoj. Dalyvavo "Šviesos" nariai ir jų svečiai. Parengimas įvyko Turner'io futbolo klubo patalpose. (op)

NAUJAS VERSLININKAS

P. Pilka bus bene pirmasis lietuvis Australijoj tapęs pieno tiekėju. Prieš kurį laiką jis nupirko Canberroj O'Connor rajone pieno tiekėjo teises ir dabar sąžiningai kiekvieną rytą aprūpina šio priemiesčio gyventojus pienu.

Pieno išvežiotojai per savaitę uždirba vidutiniškai 40-80 svarų. (k.)

MELBOURNAS

★ Melbourno Dainos Sambūris birželio 9 d., sekmadienį, duos antrąjį savo koncertą, kuriame numatoma bus eilė naujų dainų. Choras yra sustiprėjęs naujomis pajėgomis. Savo kolektyve turi ir lietuvaitę pianistę — Irena Zableckytė yra choro akomponiatorė.

★ Melbourne gimsta antras choras. Tai jaunimo choras, kuriame šiuo metu yra per 30 dainininkų. Jam vadovauja dirig. Petras Morkūnas.

Jaunimo chorą globoja vyresnieji dainoriai ir stengiasi sudaryti visas įmanomas sąlygas, kad lietuviška daina juo sultingiau skambėtų iš jaunųjų krūtinių. Birželio 9 d. jaunimo choras pirmą kartą viešai pasirodys melbourniškiams. Dainos sambūrio koncerto metu įvyks jaunimo choro krikštynos. Atrodo, kad "naujagimis" nesirengia susičiaupęs sėdėti — įkopęs į sceną žada padainuoti keletą dainų. Tam karštai ruošiasi dažnose repeticijose.

★ Melbourno Lietuvių Klubo Tarybos ruošiamas balius įvyks gegužio 24 d., šį šeštadienį, Richmond Town Hall. Pradžia 8 val. Visas pelnas Melbourno lietuvių namams įsigyti.

MELBOURNO MOTERIMS

Š.m. gegužio mėn. 26 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų lietuviams, St. John bažnyčios parapijos bibliotekos patalpose, šaukiamas Soc. Globos Moterų D-jos Melbourne

SUSIRINKIMAS — POPIETĖ.

Programoje: 1. p. Žižienės paskaita, 2. Diskusijos dėl d-jos nuostatų — gairių, 3. Ateities planai — loterijos rengimas.

Visos narės kviečiamos būtinai dalyvauti, o taip pat prašome atvykti visas lietuves moteris.

Soc. Globos Moterų D-jos Komitetas.

PERKAME IR KITAIS REIKALAIS KREIPIAMĖS PIRMIAUSIAI Į TAS FIRMAS, KURIOS SKELBIASI "MŪSŲ PASTOGĖJ".

NEWCASTLIS

PAGERBTOS MOTINOS

Motinos dienos minėjimas įvyko gegužio 12 d. Minėjime dalyvavo Maitlando vyskupas dr. J. Toohey. Šv. Mišias už mirusias motinas Šv. Lauryno bažn., Broadmedove, atlaikė kun. S. Gaidelis, S.J. Pamaldų metu giedojo sol. E. Vilnonis, vargonais grojo Ir. Vilnonytė.

Mišioms pasibaigus vyskupas pasakė gražų, lietuviams malonų pamokslą, reikšdamas tvirtą įsitikinimą, kad Lietuva nusimes priespaudos jungą ir kelsis laisvam gyvenimui.

Salėje prie paruoštų stalų susėdo apie 100 lietuvių ir kelios latvių katalikų šeimos. Čia vėl tarp mūs buvo vyskupas ir Broadmedow klebonas kun. Flanagen, visados rodąs didelį palankumą lietuviams. Kun. Flanagen dar kartą išreiškė savo simpatijas mums, pažymėdamas, kad lietuviai visados gali naudotis jo žinioje esančia bažnyčia ir sale be jokio atlyginimo. Jis pasiryžęs lietuviams visur ir visados padėti.

Kun. S. Gaidelis savo kalboje priminė lietuvių motinų kančias Sibire ir pavergtoje tėvynėje.

ALB Newcastlio Apylinkės valdybos pirm. inž. J. Dirginčius, anglų kalba priminė mūsų tautos tragišką likimą ir ryžtą kovoti dėl laisvės r krikščioniškųjų principų. J.E., dėkodamas už jam tartus sveikinimo žodžius, ragino lietuvius išsaugoti savo papročius, kalbą ir perduoti atsiveztą tautinės kultūros palikimą jaunajai kartai.

Apyl. valdybos pirm. pasiūlius, mirusios motinos pagerbtos susikaupimo minute. Po to simboliškai pagerbtos Sibiran ištremtos, kenčiančios Lietuvoje ir mirusios motinos, padedant 3 gėlių puokštes į tuščias kėdes.

Meninėje dalyje N. Levickaitė ir D. Skuodytė deklamavo eilėraščius, E. Vilnonis padainavo solo, Ir. Vilnonytė paskambino savo harmonizuotą "Turėjau lituką" ir pasaulinių kompozitorių kūrinių. Z. Zakarauskienė padainavo solo motinai. Visoms minėjime dalyvavusioms motinoms buvo įteikta gėlių ir sugiedota ilgiausių metų. Tautinių šokių grupė pašoko 'Kalvelį" ir "Kubilą". Meninę programą paruošė ir jai vadovavo M. Rimgaudienė. Būrelio dalyviai: Z. Zakarauskienė, B. Zakarauskaitė, J. Nekrošienė — Jazbutytė, D. Bajalytė, N. Levickaitė, V. Nekrošius, J.Č. ir H. Zakarauskai, J. Česnaitis.

Šokiams grojo N. Nekrošius. Programos pranešėja (angliškai ir lietuviškai) D. Bajalytė.

Minėjimas, kurį suruošė ALB Apylinkės v-ba, sykiu su bažnytiniu komitetu ir kapelionu kun. S. Gaideliu, visiems paliko malonų įspūdį. Ypač džiaugtasi svečių iš Sydnėjaus (E. Vilnonio ir Ir. Vilnonytės) atsilankymu. Jiems tad ir nesigailėta katučių. Džiugu buvo matyti tokį gausų būrį jaunimo, kurį į sseną išvedė nenuilstanti p. M. Rimgaudienė.

Dalyvis.

E. KEPALAITĖS
Išraiškos Šokio Koncertas Sydnėjuje

įvyks gegužio 31 d., penktadienį, 8.15 val. vak.

SYDNĖJAUS KONSERVATORIJOS SALĖJE

Programoje: F. Chopin, J. Brahms, A. Khachaturian, E. Harrhy, C. Debussy, Vl. Jakubėno, A. Bax, S. Rachmaninoff ir kitų kompozitorių kūriniai.

Choreografija ir kostiumų eskizai E. Kepalaitės.

Bilietai į koncertą gaunami sekmadienį Camperdowne, liet. sp. kioske, ir įeinant į salę.

Kviečiami visi Sydnėjaus lietuviai.

Kultūros Fondui auka — Lietuvybei atrama!

Bankstowno Liet. Namai Auga

Š.m. gegužio mėn. 5 d. įvyko Bankstowno lietuvių namų rėmėjų metinis susirinkimas, praėjęs pakilia nuotaika. Buvo išklausyti ir užgirti laik. namų t-bos p-ko J. Ramanausko, iždininko P. Zarembos ir Bankstowno apyl. reviz. k-jos p-ko A. Miliausko pranešimai, iš kurių paaiškėjo, kad visi pirmieji formaliniai ir materialiniai sunkumai yra įveikti ir ant talkos jėga užbaigtų pamatų jau pradėjo stiebtis viršun mūrinės sienos. Mūrijimo darbus, pagal sudarytą sutartį, atlieka lietuvis rangovas Pauperis, kuris su savo darbo jėga tūkstantį plytų sumūrija už £ 12. Talkininkų pagalba numatoma atlikti kanalizacijos, vandentiekio, betonavimo, tvorų ir kit. darbus. Šiuo metu kasoje yra apie £ 900 grynais pinigais ir apie £ 2000 pasižadėjimų, kurie pasižadėjusių sklandžiai palaipsniui apmokami. Džiugiai konstatuota, kad prie naujųjų namų pradėjo telktis ir organizacijos. Be anksčiau prisidėjusių "Atžalos" teatro, "Caritas" ir Sydnėjaus Lietuvių Katalikų Kultūros D-jos, dabar nariu įstojo Mažosios Lietuvos Bičiulių d-ja, įmokėjusi du įnašus (£ 10). Bankstowno savivaldybė (Municipality Council) prie sklypo prieinančią gatvę ištisai užpylė žvirgždu ir užsmalavo: padarytas puikus ir platus privažiavimas prie būsimųjų namų.

Greta statomo namo iš abiejų pusių yra du laisvi neužstatyti sklypai. Jei būtų galima sutelkti daugiau lėšų, tai tuodu sklypu nupirkus būtų išspręsta viso Sydnėjaus lietuvių namų problema. Viename tų sklypų galima būtų įrengti gerą vienų vartų aikštelę futbolo treniruotėms (mūsų sportininkai kas šeštadienis dalyvauja futbolo varžybose Bankstowno stadione), kitame sklype išsitektų krepšinio aikštelė, o jų vidury jau dabar auga najitelaičiai namai. Jei visi mūsiškiai rimtai apsisvarstytų, tą reikalą būtų galima greitai ir be didelių sunkumų teigiama prasme išspręsti.

Į naująją namų tarybą dviem metam, kaip numatyta statuto, išrinkti: J. Ramanauskas, A. Švedas, A. Mauragis, Bankstowno Apyl. V-ba ir J. Janušauskas. Revizijos k-ja: B. Stašionis, A. Miliauskas, L. Karvelis.

★ Į Bankstowno Lietuvių Namų Tarybą nariu išrinkta apylinkės valdyba, kurią taryboje atstovaus valdybos pirmininkas S. Pačėsa.

Rep.

HOBARTAS

PAGERBĖM MOTINĄ

Gegužio mėn. 4 d., Hobarto lietuviai praleido subatvakarį besilinksmindami savuose šokiuose. Sekančią dieną gana skaitlingai, susirinko pagerbti visiems brangią asmenybę — Motiną. A. Žemaitis perskaitė tai dienai pritaikintą paskaitą. Motinos asmenybės ypatybėms pavaizduoti, P. Dirkis perskaitė J. Biliūno vaizdelį — "Motina", o A. Kantvilas — V. Krėvės kūrinėlį apie motiną sūnelių pargrįžtančių belaukiančią.

Labai kuklus minėjimas, bet norai geri. Aišku, žymiai būtų geriau, jei viskas ir visad būtų rengiama su užsidegimu ir pasitikėjimu.

★ Taipgi didesnio pasitikėjimo reikia ir lietuviškai knygai, nes jos vertė nėra mažesnė už kitų tautų literatūrą. Skundėsi žmonėliai, gad negalima gauti lietuviškų knygų tiesioginiu keliu. Gi kai A. Kantvilas dabar pradėjo eiti "knygnešio" pareigas, suinteresuotų kaip ir nėra. Gal kai kas nusivylęs, kad jo lagamine neužtiko "komikų"? Broleliai, lietuviai rašytojai, mūsų laimei, jų nerašo ir nerašys.

Tuo tarpu, kol galvosime, ar pirkti knygą ar ne, — neužmirškite, kad sporto klubas rengia šaunius šokius, įvykstančius š.m. birželio mėn. 1 d. (ne liepos, kaip buvo anksčiau rašyta) R.S.L. Club'e.

Garnys.